

Qui damnum infert, ad id resarciendum tenetur, nisi
se inculpabilem esse probaverit.

Quum caput ætherias in luminis extulit oras
Gens hominum, primamque agerent modo nata
juventam

Æquoræque & Tellus, & Cœli lucida templa :
Credibile infantem solas regnâsse per Orbem
Virtutes, nondumque scelus fraudemque furorémque
Infernas liquisse domos, Erebumque profundum,
Ast olim illa fuere, olim pulcherrima sæcla.
Nunc alias rerum facies aliósque colores
Et vidisse licet, nimis & vidisse necesse est :
Inversum fas atque nefas ; penitusque Deorum
Atque hominum res turbatas, vitiumque superbo
Elatum capite, & sese inter nubila condens.

Jamque est flagitiis qui jura imponere possit
Dura nimis ? vel dura satis ? deprensæque pœnis
Qui reprimat malefacta æquis, deprensæque nondum
Et dubiâ ambiguiâ litis pendentia lance
Sat cautè expendat, sat posse & fallere demat ?

At quotus ex magnâ & numerum aspernante catervâ
Peccantium, quotus is, vitii quem tramite lævo
Progressum tam longè, & tot post crimina salvum
Clauda hærens à tergo attinget denique Pœna,
Injicietque manus ; si quæ affirmaverit actor,
Sola neganda reo : Delatorique necesse est
Eluere & clarâ cernendo exponere luce

Omnia quæ gessere homines atque omne gerentium
Consiliumque & spem totumque ab origine factum ?

Quæ major vitiis libertas ? Lyncea quivis
Namque licet volvat per totum lumina corpus,
Lumina subjectas penetrare valentia terras,
Lumina diversas simul aspectantia Gentes :
Non tamen infernos hominum inspexisse recessus
Fas erit, & primo deprendere crimen in ortu
Fictum mente imâ, nam quæ cursusque recursusque
Ancipites animorum, & multiplices labyrinthos
Quæ ratio explicuisse potest, subductæque longè
Visibus humanis penetralia pandere cordis,
Quæ circum taciturna, profunda, æterna jacet nox ?

Hæc igitur quâ se longè tutissima monstrat
Semita, quaque pedes rari erravere licetque
Omnigenum effugium sceleri eripuisse nefando,
Hæc lex procedat semper : damnatumque probare
Illatum Actori assignet ; sed deinde patente
Jam damno, illatum sine crimine ritè relinquat
Demonstrare Reo, & non demonstrare valentem
Continuo damnet, numeroque reponat eodem
Sortibus & paribus signet, quæque arguat ille
Injustè, & quæ non hic jure redarguat acta.

16
Dolus dans causam Contractui bonæ Fidei eum reddit
ipso Jure nullum.

Nobis eximias animi cum prodiga dotes
Jam dederat natura, Fidem super omnibus illis
Addidit esse sui supremum pignus amoris ;
Quâ sine non illæ, non vita vel ipsa juvaret.
Huic etenim, quæ nos æquo sub fœdere missos
Confociat, sese Commercia mutua debent
Et quæ pacta bonæ Fidei sunt nomine nobis
Nota : paciscendi Dolus ut si quilibet ipsam
Præbuerit causam, tenues labantur in auras
Sponte licet nullam moveas sub Judice litem.

Scilicet in fœdus quod poscat Judicis aurem
Ut duo convenient, simul adsit utrique necesse est
Libera, consensum quâ præstet uterque, voluntas.
Sin aliud velit ille premens sub pectore fraudem,
Dum multo mendax aliud sermone fatetur,
Deceptum dices hæc Libertate potiri ?
Deceptum dices pacto assentire dolo ?
Non vis ipsa metus adeo præcludere novit
Arbitrium : nam quæ metuens in fœdera venit
Venit in illa sciens, & maluit illa pacisci.
Obscurâ verum qui fallitur inscius arte
Eligit ipse nihil, nil mavult, velle videtur
Tantum, falsa rei dum mentem ludit imago,
Et vanam captat pro corpore corporis umbram.

Prætereâ, pariter cum debet uterque teneri,
Nec licet huic conferre minus quàm contulit ille,
Ecquid erit nudo vel pacti nomine dignum,
Instructus solâ si Fraude paciscitur alter
Alterius dum sola Fides è pectore spirat ?
Nec nisi capta dolo re versaretur in istâ ?
Non ita, vel nexu nunquam socientur eodem
Frausque Fidésque simul, vel cedent irrita jura,
Nec legem dabit alma Themis ; sua cuique Voluntas
Lex erit, & cæco miscebat cuncta tumultu,
Hinc est, quod tantis animis, molimine tanto,
Diruit invisæ Neptunus mœnia Troja,
Exaquâtque solo, quas Cœlo eduxerat arces.
Pœna gravis ! sed nec qualem perjura meretur
Ilion, ausa prius leges subvertere, leges
Quas Pater ipse Deum nascenti cuique sub ipsis
Pectoribus sociæ posuit Fundamina vitæ.

Jul. 5. 1698. Resp. in die Comit. Hen. Raynes pro gradu Bacc. in Jur. Civili Aul. Trin.